

V Bruseli 1. decembra 2020
(OR. en)

13567/20

RECH 483
COMPET 611

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady o novom európskom výskumnom priestore

Delegáciám v prílohe zasielame uvedené závery Rady, ktoré Rada schválila písomným postupom 1. decembra 2020.

ZÁVERY RADY

O NOVOM EURÓPSKOM VÝSKUMNOM PRIESTORE

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC

- uznesenie Rady z júna 2000¹ o vytvorení európskeho výskumného a inovačného priestoru;
- že na zasadnutí Európskej rady v Barcelone v marci 2002² sa dohodlo, že celkové výdavky na výskum, vývoj a inováciu v Únii by sa mali zvýšiť s cieľom priblížiť sa k 3 % HDP;
- článok 179 Zmluvy o fungovaní Európskej únie o vytvorení európskeho výskumného priestoru;
- závery Európskej rady z februára 2011³, v ktorých sa potvrdilo, že Európa potrebuje zjednotený výskumný priestor, ktorý pritiahne talenty a investície, a v ktorých sa vyzvalo, aby sa vytvoril skutočný jednotný trh znalostí, výskumu a inovácie;
- oznámenie Komisie z júla 2012⁴ a svoje súvisiace závery z roku 2012 s názvom Posilnené partnerstvo v oblasti Európskeho výskumného priestoru pre excelentnosť a rast⁵, v ktorých sa odsúhlasili súčasné priority európskeho výskumného priestoru (EVP);

¹ Ú. v. ES C 205, 19.7.2000, s. 1

² SN 100/1/02

³ EUCO 2/11

⁴ 12848/12

⁵ 17649/12

- svoje závery z roku 2013⁶ o posilnení a zameraní medzinárodnej spolupráce EÚ v oblasti výskumu a inovácií: strategický prístup, v ktorých sa uznáva, že medzinárodný rozmer je dôležitá súčasť EVP;
- svoje závery z mája 2015 o pláne Európskeho výskumného priestoru na roky 2015 – 2020⁷, ktorý bol základom pre následné vnútroštátne akčné plány členských štátov v oblasti EVP;
- svoje závery z decembra 2015⁸ o podpore rodovej rovnosti v EVP;
- svoje závery z 27. mája 2016 s názvom Prechod k systému otvorenej vedy⁹.
- svoje závery z novembra 2016¹⁰ s názvom Opatrenia na podporu začínajúcich výskumných pracovníkov, zvýšenie atraktívnosti vedeckej kariéry a podporu investovania do ľudského potenciálu vo výskume a vývoji;
- svoje závery z mája 2018¹¹ s názvom Európsky cloud pre otvorenú vedu;
- svoje závery z novembra 2018¹² s názvom Riadenie Európskeho výskumného priestoru, v ktorých sa Komisia vyzvala, aby do polovice roka 2020 zverejnila nové oznámenie týkajúce sa EVP na obdobie po roku 2020, a na ktoré nadviazal akčný plán Výboru pre Európsky výskumný priestor a inováciu (ERAC);
- závery Európskej rady z marca 2019¹³, v ktorých sa EÚ vyzvala na zvýšenie investícií do výskumu a inovácie, aby si udržala globálnu konkurencieschopnosť v kľúčových technológiách a strategických hodnotových reťazcoch;

⁶ 497/12
⁷ 9351/15
⁸ 14846/15
⁹ 9526/16
¹⁰ 15013/16
¹¹ 9291/18
¹² 14989/18
¹³ EUCO 1/19

- strategický program EÚ na roky 2019 – 2024¹⁴, v ktorom sa zdôrazňuje potreba posilniť úsilie v oblasti výskumu, a to najmä riešením fragmentácie európskeho výskumu, vývoja a inovácií, a v ktorom sa uznáva, že musíme urobiť viac na dosiahnutie rovnosti medzi ženami a mužmi a na zabezpečenie práv a rovnakých príležitostí pre všetkých;
- stanovisko k budúcnosti EVP, ktoré výbor ERAC prijal v decembri 2019¹⁵ a v ktorom sa načrtli hlavné prvky „nového EVP“;
- oznámenie Komisie zo septembra 2020¹⁶ s názvom Nová éra výskumu a inovácie;

I. POLITICKÝ KONTEXT

1. ZDÔRAZŇUJE význam vykonávania strategického programu lídrov na roky 2019 – 2024, ktorý sa venuje najnaliehavejším výzvam so zameraním na ochranu občanov a slobôd, budovanie silnej a dynamickej hospodárskej základne, ako aj klimaticky neutrálnej, zelenej, spravodlivej a sociálnej Európy a na presadzovanie európskych záujmov a hodnôt na globálnej scéne.
2. v tejto súvislosti VÍTA aj nové priority Komisie na roky 2019 – 2024, ktoré sa zameriavajú na zásadné oblasti transformácie vrátane premeny Európy na prvý klimaticky neutrálny kontinent („Európska zelená dohoda“), nového prístupu k inováciám, ako sa uvádza v „Novej priemyselnej stratégii“ („Hospodárstvo, ktoré pracuje v prospech ľudí“), relevantnosti „globálneho zdravia“, posilnenia zodpovedného vedúceho postavenia Európy vo svete („Silnejšia Európa vo svete“), posilnenia postavenia ľudí pomocou novej generácie technológií („Európa pripravená na digitálny vek“) a oblastí „Nový impulz pre európsku demokraciu“, „Podpora európskeho spôsobu života“, s cieľom zabezpečiť zdravú planétu, pripraviť Európu na nový digitálny svet a rozšíriť jej technologickú suverenitu. UZNÁVA, že na dosiahnutie týchto priorít a zabezpečenie udržateľného rastu produktivity a konkurencieschopnosti Európy je potrebné vypracovať transformačnú a perspektívnu stratégiu pre výskum, inováciu a šírenie znalostí.

¹⁴ Prijatý Európskou radou 20. júna 2019.

¹⁵ ERAC 1201/20

¹⁶ 11400/20 + ADD1

3. UZNÁVA pokrok pri realizácii EVP, najmä na základe plánu EVP a národných akčných plánov EVP, ktorými sa riešia súčasné priority EVP zamerané predovšetkým na zlepšenie kvality systémov výskumu a inovácií v celej Európe a ich interakcie. SO ZNEPOKOJENÍM berie na vedomie spomalenie a nerovnomerný pokrok v rámci Únie¹⁷. V tejto súvislosti víta nové ambície týkajúce sa EVP tak, ako sú vyjadrené v stanovisku ERAC o budúcnosti EVP a v oznámení Komisie s názvom Nová éra výskumu a inovácie. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné, aby Komisia a členské štáty spoločne vytvorili a uplatňovali tento „nový EVP“ na všetkých úrovniach, aby sa zabezpečilo spravodlivé a vyvážené rozdelenie zodpovednosti v celej Únii.
4. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby podporovali rozvoj „nového EVP“ vo všetkých častiach rámcového programu EÚ pre výskum a inováciu, ako aj prostredníctvom mobilizácie ďalších navrhovaných politík a programov EÚ vrátane Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, nástrojov politiky súdržnosti, programu Digitálna Európa a Nástroja technickej podpory. ZDÔRAZŇUJE, že rámcový program EÚ pre výskum a inováciu je najdôležitejším nástrojom na úrovni EÚ na podporu a vykonávanie EVP.

II. CIELE „NOVÉHO EVP“

5. VYMEDZUJE „nový EVP“ ako priestor orientovaný na výskumných pracovníkov, založený na hodnotách, zameraný na excelentnosť, ako aj na vplyv, v ktorom sa podporujú výskumní pracovníci, znalosti a technológie a v ktorom sa umožňuje ich voľný pohyb. Tento „nový EVP“ by mal byť založený na spoločnej zodpovednosti, účasti zainteresovaných strán a občanov, pričom by mal stavať na rozmanitosti a silných stránkach európskych výskumných a inovačných ekosystémov a mal by byť v súlade so zásadami inteligentnej direkcionality, pričom v jeho rámci je pre zabezpečenie excelentnosti, atraktívnosti a konkurenčnej výhody výskumných a inovačných ekosystémov zásadný najmä základný výskum.

¹⁷ Správa o pokroku v oblasti EVP z roku 2018.

6. ZDÔRAZŇUJE, že činnosti v oblasti výskumu a inovácie, ktoré zahŕňajú celú škálu činností, a to od základného až po aplikovaný výskum a inovácie, a znalosti, ktoré sa nimi vytvárajú, majú oveľa vyššiu hodnotu ako ich prínos k udržateľnému rastu a zamestnanosti, pretože zásadným spôsobom prispievajú k riešeniu spoločenských výziev a predstavujú základný kameň tvorby politiky založenej na hodnotách a dôkazoch, a teda aj našich európskych demokracií. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité byť aj naďalej otvorený medzinárodnej spolupráci, aby sa dosiahli ciele „nového EVP“ a podporila úloha Európy ako globálneho lídra, a DOMNIEVA SA, že pridružené krajiny sú kľúčovými partnermi „nového EVP“.
7. ZDÔRAZŇUJE, že výskum a inovácia zohrávajú pri obnove Európy významnú úlohu a zároveň umožňujú a urýchľujú digitálnu a ekologickú transformáciu, posilňujú odolnosť a pripravenosť na krízy a podporujú konkurenčnú výhodu Európy. ZDÔRAZŇUJE význam politiky v oblasti výskumu a inovácie pre znásobenie potenciálu podnikového výskumu a inovácie, pre zavádzanie nových technológií a podporu absorpcie znalostí a technológií v príslušných oblastiach politiky s cieľom umožniť európskym podnikom vyvíjať nové produkty a služby, ktoré môžu úspešne konkurovať na svetových trhoch a poskytovať účinné riešenia spoločenských výziev, čím sa prispeje k technologickej suverenite.
8. ZDÔRAZŇUJE potenciál užšej spolupráce a koordinácie výskumu a inovácie v rámci EVP medzi regionálnou, vnútroštátnou a európskou úrovňou s cieľom maximalizovať vplyv investícií na dosiahnutie spoločných politických cieľov účinným spôsobom zameraným na vplyv, a to aj v záujme zníženia rozdielov v oblasti výskumu a inovácie v celej Únii.
9. ZDÔRAZŇUJE, že „nový EVP“ by mal naďalej posilňovať kvalitu systémov výskumu a inovácie a ich prepojenia v celej Európe a zároveň prispievať k lepšej interakcii medzi politikami v oblasti výskumu a inovácie a inými oblasťami politiky, najmä politikami v oblasti vysokoškolského vzdelávania a priemyselnými politikami, a umožňovať účinnejšiu interakciu so spoločnosťou.

10. VYZÝVA členské štáty a Komisiu, aby uprednostnili investície do „nového EVP“, a OPÄTOVNE POTVRDZUJE investičný cieľ EÚ v oblasti výskumu a vývoja vo výške 3 % HDP¹⁸. VYZÝVA členské štáty, aby stanovili investičné ciele na vnútroštátnej úrovni, najmä pokiaľ ide o verejné úsilie v oblasti výskumu a vývoja. BERIE NA VEDOMIE návrhy Komisie prijať nový cieľ verejných investícií vo výške 1,25 % HDP EÚ, ktorý majú členské štáty dosiahnuť do roku 2030 spôsobom koordinovaným na úrovni EÚ, a dva nové dobrovoľné ciele pre členské štáty: vyčleniť 5 % z vnútroštátneho verejného financovania výskumu a vývoja na spoločné programy a európske partnerstvá do roku 2030 a zvýšiť investície do výskumu a vývoja o 50 % v krajinách, ktoré nedosahujú priemer intenzity výskumu a vývoja v EÚ¹⁹.
11. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné, aby bol „nový EVP“ hmatateľnejší, účinnejší a relevantnejší pre výskumných pracovníkov, inovátorov, zainteresované strany v oblasti výskumu a inovácie a občanov v celej Európe. V tejto súvislosti ZDÔRAZŇUJE pridanú hodnotu konkrétnych opatrení EVP ako súčasti politického programu EVP, ktorý by členské štáty a Komisia mali systematicky a včas spoločne rozvíjať a vykonávať spôsobom, ktorý maximalizuje vplyv v celej Európe s cieľom posilniť národné ekosystémy, vytvoriť dynamiku a zabezpečiť politický záväzok. ZDÔRAZŇUJE, že rozmanitosť rámcov politik členských štátov v oblasti výskumu a inovácie si vyžaduje dobrovoľný prístup k vykonávaniu konkrétnych opatrení EVP, pričom cieľom je dosiahnuť širokú účasť. UZNÁVA potenciál spustenia pilotných opatrení EVP, ktoré majú širokú politickú podporu a ktoré spoločne vykonáva kritické množstvo členských štátov a Komisia, v roku 2021 na účely zachovania politickej dynamiky v prioritných oblastiach činnosti v celej Únii a poskytnutia príležitosti nielen zúčastneným štátom, čo bude na prospech všetkých členských štátov.

¹⁸ V stratégii Európa 2020 sa stanovuje cieľ zlepšiť „podmienky pre inovácie, výskum a vývoj“, najmä s cieľom „zvýšiť kombinované verejné a súkromné investície do výskumu a vývoja na 3 % HDP“ do roku 2020, pričom 2/3 by mali pochádzať zo súkromného sektora a 1/3 z verejného sektora.

¹⁹ Hrubé domáce výdavky na výskum a vývoj (GERD) zahŕňajú všetky výdavky na výskum a vývoj vynaložené v rámci vnútroštátneho územia počas konkrétného referenčného obdobia (Frascati 2015). GERD zahŕňajú verejné a súkromné výdavky na výskum a vývoj. Predstavujú súhrn výskumu a vývoja, ktorý vykonávajú štyri inštitucionálne sektory: sektor podnikov (BES), vládny sektor (GOV), sektor vysokoškolského vzdelávania (HES) a súkromný neziskový sektor (PNP).

III. PRIORITY OPATRENÍ EVP

12. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné premietnuť ciele „nového EVP“ do konkrétnych opatrení EVP v súlade so štyrmi prioritnými oblasťami opísanými nižšie. VYZÝVA členské štáty a Komisiu, aby sa urýchlene dohodli na politickom programe EVP, NÁLEŽITE ZOHLADŇUJÚC plán EVP, ktorý navrhla Komisia, ako dôležitý východiskový bod.

A. PREHLBENIE EVP – RÁMCOVÉ PODMIENKY

13. VYMEDZUJE prvok „prehlbovania EVP“ ako spoločný cieľ EÚ a jej členských štátov usilovať sa o lepšie pracovné podmienky, zamestnateľnosť a iné relevantné rámcové podmienky na všetkých úrovniach s cieľom plne využiť potenciál spolupráce a prepojenosť v rámci EVP na výskumných, projektových, programových a inštitucionálnych úrovniach.
14. VYZÝVA členské štáty, aby pokračovali v reforme svojich vnútroštátnych systémov výskumu a inovácie a svojich príslušných inštitúcií a organizácií, čím sa zvýši ich prítťaživosť, interoperabilita, inkluzívnosť a konkurencieschopnosť; ZDÔRAZŇUJE, že okrem excelentnosti, zamerania na vplyv a primeraných investícií a zdrojov sú kľúčovými zložkami silného európskeho systému výskumu a inovácie etika a spoločné hodnoty vrátane etiky vo výskume, slobody vedeckého výskumu, spoľahlivého partnerského hodnotenia, rovnosti a rozmanitosti.
15. UZNÁVA, že úlohou je Komisie stimulovať a podnecovať reformy a investície členských štátov s cieľom dosiahnuť lepšiu interoperabilitu v EÚ, a to finančnou podporou prostredníctvom príslušných programov a nástrojov EÚ – najmä rámcového programu EÚ pre výskum a inováciu, ako aj prostredníctvom pravidelných dialógov a zodpovedajúcich nástrojov politickej podpory nad rámec finančnej podpory vrátane poskytovania analýz, usmernení, poradenstva, technickej podpory, monitorovania a činností súvisiacich s analýzou údajov.

16. VYZÝVA Komisiu a zúčastnené štáty, aby ďalej rozvíjali a vykonávali európsky cloud pre otvorenú vedu (EOSC) a jeho rámcové podmienky ako pilotné opatrenie EVP na prehĺbenie EVP, a to najmä tým, že budú naďalej združovať infraštruktúry a služby výskumných údajov v celej Európe, a aby podporovali otvorenú a kolaboratívnu výmenu poznatkov a údajov a interoperabilitu v rámci EVP, aby slúžili v tripartitnej správe ako dôveryhodný, zabezpečený a funkčný výskumno-inovačný dátový priestor a platforma služieb v Európe a aby sa prepojili s tematickými dátovými priestormi, ako je napríklad spoločný európsky priestor pre údaje týkajúce sa zdravia.
17. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby spoločne vypracúvali a vykonávali opatrenia EVP, ktoré sa venujú hlavným výzvam týkajúcim sa prehĺbenia EVP, a to v úzkej spolupráci so zainteresovanými stranami EVP. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby sa dohodli na prioritných opatreniach ako súčasť politického programu EVP v roku 2021 vrátane opatrení v týchto oblastiach:
- i. **Kariéra vo výskume:** ZDÔRAZŇUJE, že kľúčovým prvkom „nového EVP“ je zvyšovanie atraktívnosti kariéry vo výskume vytváraním atraktívnych a bezpečných pracovných podmienok a podmienok zamestnania, aby bola kariéra vo výskume stabilnejšia a prítiažlivejšia a aby sa tak podarilo pritiahnuť a udržať vynikajúcich výskumných pracovníkov; VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby spoločne navrhli posilnený „európsky rámec kompetencií pre kariéru vo výskume“, ktorý sa zameria aj na výskumné infraštruktúry, a to v nadväznosti na Európsku chartu výskumných pracovníkov a kódex správania pre nábor výskumných pracovníkov, pričom zohľadnia otvorenú vedu, rodovú rovnosť, digitálne zručnosti, hodnotenie výskumu, diverzifikáciu kariéry vo výskume a rôzne profesijné dráhy, ako aj ďalšie relevantné prvky európskeho programu v oblasti zručností²⁰ a výzvu na prijatie opatrení zo Záhrebu; BERIE NA VEDOMIE návrhy Komisie uvedené v oznámení o EVP vrátane súboru nástrojov na podporu kariéry vo výskume a iniciatívy ERA4You, ktorá sa okrem iného zameriava na posilnenie spolupráce a mobility medzi akademickou obcou a podnikmi.

²⁰ 9349/20

- ii. **Synergie:** VÍTA nové úsilie o vytvorenie a využívanie synergií medzi európskymi nástrojmi financovania s cieľom maximalizovať vplyv rôznych zdrojov financovania, aby sa zabezpečila účinná súbežná transformácia a rýchla obnova, najmä medzi budúcimi programami Horizont Európa a Erasmus+, fondmi politiky súdržnosti (EFRR, ESF+ a Kohézny fond), nástrojom Next Generation EU, Programom pre jednotný trh, nástrojmi vonkajšej činnosti EÚ, programom EU4Health a programom Digitálna Európa, a NALIEHAVO VYZÝVA Komisiu, aby členským štátom poskytla praktické usmernenia a efektívnejšie nástroje zamerané na čo najlepšie využívanie týchto synergií na úrovni štátov a regiónov.
- iii. **Sloboda vedeckého bádania/Akademická sloboda:** OCENŇUJE úsilie v rámci bolonského procesu o posilnenie a monitorovanie akademickej slobody v sektore vysokoškolského vzdelávania v 49 krajinách, ktoré sa zapojili do európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania (EHEA). VÍTA bonnské vyhlásenie o slobode vedeckého výskumu schválené 20. októbra 2020 a ministerské komuniké týkajúce sa akademickej slobody prijaté na konferencii EHEA 19. novembra 2020 v Ríme ako spoločný východiskový bod pre ochranu a posilnenie slobody vedeckého bádania/akademickej slobody a VYZÝVA Komisiu, členské štáty a akademické inštitúcie, aby pozorne sledovali skúsenosti z bolonského procesu, posúdili jeho vplyv na výskum a spolupracovali, najmä pokiaľ ide o potenciálne ukazovatele, metódy hodnotenia a monitorovania a ich význam pre ďalšie posilnenie slobody vedeckého výskumu v rámci EVP.
- iv. **Prepojenie EVP a EHEA:** ZDÔRAZŇUJE, že sa majú vytvárať silnejšie synergie a prepojenia medzi EVP, EHEA a prvkami európskeho vzdelávacieho priestoru (EEA), ktoré súvisia s vysokoškolským vzdelávaním; IDENTIFIKUJE inštitucionálnu transformáciu, kariéru vo výskume, vedecké vzdelávanie, odbornú prípravu, medzinárodnú spoluprácu a šírenie poznatkov ako možné oblasti intenzívnejšej spolupráce. PODPORUJE ďalší rozvoj „aliancií európskych univerzít“ ako ukážkového príkladu moderných a inkluzívnych inštitúcií budúceho vysokoškolského vzdelávania v Európe. BERIE NA VEDOMIE návrh Komisie vypracovať plán opatrení na vytváranie synergií medzi vysokoškolským vzdelávaním a výskumom.

- v. **Výskumné infraštruktúry:** ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné udržateľným spôsobom investovať do vnútroštátnych a európskych výskumných infraštruktúr počas celého ich životného cyklu, aby mohli prispievať k excelentným výsledkom v základných a aplikovaných vedách a poskytovať komplexné znalosti potrebné na riešenie súčasných a budúcich výziev; NABÁDA členské štáty, pridružené krajiny a Komisiu, aby na základe bielej knihy s názvom Making Science Happen (Realizácia vedy) Európskeho strategického fóra o výskumných infraštruktúrach (ESFRI) pracovali na rozvoji účinnejšieho a udržateľnejšieho európskeho ekosystému výskumných infraštruktúr ako kľúčového zdroja pre „nový EVP“ a v plnej miere využívali jeho zásadný prínos k spoločnému využívaniu údajov, ktoré spĺňajú kritériá FAIR (vyhľadateľné, prístupné, interoperabilné a opätovne použiteľné údaje) a kontrole ich kvality. PRIPOMÍNA, že zabezpečenie dostatočného otvoreného prístupu k vnútroštátnym a nadnárodným výskumným infraštruktúram, ich intenzívnejšia spolupráca a integrácia v celej EÚ a zlepšenie výmeny informácií o existujúcich kapacitách, napr. prostredníctvom národných plánov výskumných infraštruktúr a procesu ESFRI, je kľúčom k excelentnosti a inkluzívnosti.
- vi. **Otvorená veda:** ZDÔRAZŇUJE, že otvorená veda vrátane uplatňovania hľadiska otvoreného prístupu k publikáciám a výskumným údajom zohráva kľúčovú úlohu pri zvyšovaní vplyvu, kvality, efektívnosti, transparentnosti a integrity výskumu a inovácie a zbližuje vedu a spoločnosť, pričom sa zohľadňujú legitímne právne a bezpečnostné aspekty, ako aj aspekty súvisiace s ochranou súkromia. NABÁDA Komisiu, členské štáty a zainteresované strany, aby podporovali a uplatňovali postupy otvorenej vedy vo svojich systémoch odmeňovania a hodnotenia zameraných na výskum, výskumníkov a inštitúcie vrátane výskumnej infraštruktúry a aby posilňovali ich koordináciu v rámci Európy. VÍTA spustenie vydavateľskej platformy Open Research Europe (otvorený európsky výskum). UZNÁVA, že bibliodiverzita, viacjazyčnosť a uznanie všetkých vedeckých výstupov sú dôležitými prvkami politiky EVP v oblasti otvorenej vedy.

**B. DIREKCIONALITA: SPOLOČNÉ INICIATÍVY S ĎALŠÍMI OBLASŤAMI
POLITIKY V GLOBÁLNO M KONTEXTE ZAMERANÉ NA VÝSKUM A INOVÁCIE**

18. VYMEDZUJE prvok „direkcionality“ ako proces strategickej koordinácie medzi výskumom a inováciou a inými relevantnými oblasťami politiky s cieľom strategicky nasmerovať a prioritizovať investície do výskumu a inovácie a pripraviť sa na navrhovanie a vykonávanie politických iniciatív zameraných na výskum a inováciu, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľov udržateľného rozvoja v celej Európe a za jej hranicami.
19. UZNÁVA, že súbežná „zelená“ a „digitálna“ transformácia a odolná obnova predstavujú základné línie pre premietnutie „nového EVP“ do konkrétnych politických a finančných opatrení. ZDÔRAZŇUJE význam nadnárodných investícií do výskumu a inovácie a spoločných programov na regionálnej a vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ a VYZÝVA členské štáty, aby zabezpečili ambiciózne príspevky k opatreniam EVP zameraným na uvedené transformácie. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné prijať osobitné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že politika v oblasti výskumu a inovácie poskytne väčšiu a primeranú podporu pre absorpciu poznatkov a technológií v rôznych oblastiach politiky a tiež pre vykonávanie európskej priemyselnej stratégie. V tejto súvislosti ZDÔRAZŇUJE význam primeraných prepojení v rámci inovačných ekosystémov a medzi nimi a ich aktérmi v celej Európe s cieľom zabezpečiť rýchlejšie uplatňovanie výsledkov výskumu v hospodárstve a spoločnosti.
20. VYZÝVA Komisiu a zainteresované členské štáty, aby v roku 2021 uskutočnili programový proces pilotného opatrenia EVP v oblasti výskumu a inovácie zameraného na čistý vodík, a zároveň zabezpečili súlad s inými súvisiacimi iniciatívami bez toho, aby tým bol dotknutý význam širšieho politického prístupu k výskumu a inovácii v oblasti vodíka nad rámec tohto pilotného opatrenia EVP.

21. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby spoločne vypracúvali a vykonávali opatrenia EVP zamerané na riešenie hlavných výziev s cieľom podporiť direkcionalitu, súbežné transformácie a odolnú obnovu, a to v úzkej spolupráci so zainteresovanými stranami EVP. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby sa dohodli na prioritných opatreniach ako súčasti politického programu EVP na rok 2021 vrátane opatrení v týchto oblastiach:
- i. **Európska iniciatíva na podporu odolnosti:** BERIE NA VEDOMIE opatrenia iniciované v reakcii na pandémiu COVID-19, ako je akčný plán ERAvsCorona, a spoločné vytvorenie „európskeho priestoru pre údaje týkajúce sa zdravia“ výskumnými infraštruktúrami a elektronickými infraštruktúrami v rámci EOSC; UZNÁVA, že je potrebné ďalej riešiť výzvy vyplývajúce z krízy a pracovať na rozvinutých štruktúrach prevencie a reakcie vrátane spoločnej vízie, pokiaľ ide o ochranu súkromia a iné etické otázky, s cieľom posilniť odolnosť Európy v budúcnosti; VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby vytvorili spoločnú a koordinovanú strednodobú politickú iniciatívu založenú na výskume a inovácii, pričom zohľadnia priority stanovené v Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

- ii. **Digitálna transformácia:** UZNÁVA, že digitálna transformácia má zásadný vplyv na všetky aspekty „nového EVP“; ZDÔRAZŇUJE, že digitálne technológie (5G siete, procesory a elektronické komponenty, vysokovýkonná výpočtová technika, prístup k údajom, ich spracovanie a analýza) prispievajú k európskej technologickej suverenite; NABÁDA Komisiu a členské štáty, aby zvýšili úroveň vnútroštátnej a európskej koordinácie, najmä pokiaľ ide o výskumné a elektronické infraštruktúry. V tejto súvislosti ZDÔRAZŇUJE potenciál umelej inteligencie. PRIPOMÍNA, že je mimoriadne potrebné prijať ucelený, komplexný a strategický prístup k rôznym činnostiam súvisiacim s umelou inteligenciou na európskej a vnútroštátnej úrovni, ktorý bude zameraný na človeka a založený na spoločných európskych hodnotách a etických zásadách vrátane sociálnej rozmanitosti a rodovej rovnosti, a to s cieľom usilovať sa o globálny dosah; VYZÝVA Komisiu, aby pokračovala vo svojom úsilí o vytvorenie celoeurópskych sietí excelentnosti zameraných na umelú inteligenciu, integrovala rôzne oblasti činností súvisiacich s umelou inteligenciou, spájala poznatky a výsledky výskumu s cieľom maximalizovať vplyv a podporovala zavádzanie aplikácií umelej inteligencie v strategických oblastiach v tak Európe, ako aj na celom svete.
- iii. **Európske partnerstvá v oblasti výskumu a inovácie:** VÍTA významný pokrok v práci na novom strategickom a komplexnom prístupe zameranom na európske partnerstvá v oblasti výskumu a inovácie a pri príprave nového „strategického koordinačného procesu“; ZDÔRAZŇUJE, že partnerstvá spájajúce vnútroštátne a európske investície a politické rozhodnutie budú zohrávať kľúčovú úlohu, aj pokiaľ ide o novú direkcionalitu. VYZÝVA členské štáty, aby v plnej miere využili potenciál partnerstiev a v Európe spoločne dosiahli mieru a rozsah potrebné na účinné riešenie cieľov udržateľného rozvoja, a to aj poskytovaním primeraných vnútroštátnych finančných a nepeňažných príspevkov na doplnenie iniciatív na úrovni EÚ. VYZÝVA Komisiu, aby zabezpečila včasné začatie procesu strategickkej koordinácie partnerstiev.

- iv. **Šírenie poznatkov:** ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na to, aby sa intelektuálne a vedecké aktíva Únie premietli do nových produktov a služieb, ktoré vyhovujú požiadavkám spoločnosti. VYZÝVA členské štáty a Komisiu, aby podporovali otvorenú vedu a otvorené inovačné postupy a stimulovali spoločné vytváranie poznatkov a technológií v Európe; VÍTA iniciatívu Komisie preskúmať odporúčanie EK z roku 2008 o spravovaní duševného vlastníctva v oblasti činností týkajúcich sa prenosu vedomostí a kódex postupov v súlade s novou priemyselnou stratégiou pre Európu a vypracovať stratégiu EÚ pre technologické infraštruktúry²¹ s cieľom uľahčiť spoluprácu a výmenu poznatkov medzi európskymi spoločnosťami a zabezpečiť ich prístup ku vhodným zručnostiam a odborným znalostiam.
- v. **EUREKA:** UZNÁVA významné úspechy siete EUREKA pri prispievaní k EVP, a to aj k jeho vonkajšiemu rozmeru, a VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby prispeli k ďalšiemu rozvoju siete EUREKA ako hlavnej celoeurópskej štruktúry na vykonávanie dvojstranných a viacstranných činností v oblasti výskumu a inovácie, ktoré sú blízke trhu, zo strany priemyslu a akademickej obce, a to najmä so zameraním sa na súbežné transformácie a prostredníctvom zapojenia malých a stredných podnikov (MSP) a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou vrátane ich čoraz významnejšieho európskeho a medzinárodného potenciálu spolupráce.

²¹ „Technologická infraštruktúra“ sú zariadenia a zdroje, ako napríklad skúšobné zariadenia, pilotné linky, demonštračné zariadenia, testovacie zariadenia alebo živé laboratóriá a súvisiace služby, ktoré verejné výskumné laboratóriá alebo priemysel využívajú na vývoj, výrobu, testovanie a zlepšovanie vysoko inovatívnych technológií, ktoré boli validované v laboratórnom prostredí, vrátane vývoja prototypov, vymedzenia výrobného procesu a skúšobných postupov; prístup k týmto infraštruktúram je otvorený pre viacerých používateľov.

- vi. **Medzinárodná spolupráca:** ZDÔRAZŇUJE potrebu posilneného partnerstva medzi Komisiou a členskými štátmi v oblasti dohôd o spolupráci v oblasti vedy, techniky a inovácie a „vedeckej diplomacie“ s cieľom skonsolidovať spoluprácu s tretími krajinami pri plnom rešpektovaní zásad reciprocity, otvorenosti, transparentnosti, spoločných hodnôt vrátane ľudských práv a práv duševného vlastníctva a väčšieho vplyvu, pokiaľ ide o všeobecné ciele politiky EÚ; VYZÝVA Komisiu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi koordinovala politické dialógy s cieľom rozvíjať existujúce vzťahy v oblasti výskumu a inovácie a posilniť spoluprácu s tretími krajinami a regiónmi vrátane Afriky, Východného a južného partnerstva, euro-stredozemského regiónu, ako aj ďalej posilňovať iniciatívy zamerané na spoluprácu so západným Balkánom, a KONŠTATUJE, že je potrebný komplexnejší prístup, pokiaľ ide o zabezpečenie strategickej autonómie EÚ pri súčasnom zachovaní otvoreného hospodárstva, a to aj prostredníctvom spolupráce s tretími krajinami v oblasti výskumu a inovácie. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zvýšiť úsilie, pokiaľ ide o koordinované viacúrovňové predvídanie, hodnotenie a monitorovanie vplyvu spolupráce v oblasti výskumu a inovácie za hranicami Európy.

C. ÚČASŤ: VIDITEĽNOSŤ A RELEVANCIA VÝSKUMU A INOVÁCIE PRE SPOLOČNOSŤ

22. VYMEDZUJE prvok „účasť“ ako spoločné úsilie EÚ a členských štátov o zviditeľnenie „nového EVP“ vo výskumnej komunite a o zvýšenie viditeľnosti a relevantnosti výskumu a inovácie pre spoločnosť pri navrhovaní a realizácii iniciatív v oblasti výskumu a inovácie na projektovej, programovej a inštitucionálnej úrovni a pri výmene súvisiacich znalostí.
23. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby ďalej rozvíjali a vykonávali kampaň občianskej vedy s názvom „plastoví piráti“ ako pilotné opatrenie EVP na podporu „interakcií“ v rámci EVP s cieľom zvýšiť informovanosť občanov, najmä mladých ľudí, o vplyve výskumu a inovácie na ich každodenný život a o ich prínosoch. NABÁDA, aby sa nadviazala spolupráca s navrhovanou misou pre zdravé oceány, moria, pobrežné a vnútrozemské vody.
24. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby v úzkej spolupráci so zainteresovanými stranami EVP spoločne vypracúvali a vykonávali opatrenia EVP, ktoré sa venujú hlavným výzvam, s cieľom podporiť interakcie so spoločnosťou. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby sa dohodli na prioritných opatreniach ako súčasť politického programu EVP na rok 2021 vrátane opatrení v týchto oblastiach:
 - i) **Kampane občianskej vedy:** VYZÝVA členské štáty a Komisiu, aby najmenej každé dva roky zorganizovali celoeurópsku kampaň občianskej vedy s cieľom zaviesť osvedčené postupy na stimulovanie a odmeňovanie účasti občanov na tvorbe a uplatňovaní politík v oblasti výskumu a inovácie v celej Európe, aby sa posilnila dôvera občanov vo vedu a uľahčilo využívanie vedy, technológií a inovácií. PODPORUJE synergie medzi týmito kampaniami občianskej vedy a navrhovanými misiami programu Horizont Európa.

- ii) **Vedecká komunikácia:** NABÁDA členské štáty a Komisiu, aby zintenzívnili úsilie o lepšiu informovanosť verejnosti o vede a technológiách, stimulovali popularizáciu vedy a záujem médií, podporovali vzdelávanie v oblasti vedy a poskytovali výskumným pracovníkom primeranú odbornú prípravu a zručnosti v oblasti vedeckej komunikácie. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby vytvorili európsky politický prístup k vedeckej komunikácii, a pri tom vzali do úvahy združenú „sieť vedeckých médií EÚ“, ktorá európskym občanom, médiám a politickým aktérom ponúka prístup k aktuálnym vedeckým poznatkom o súčasných témach, ako aj novú iniciatívu Európske hlavné mestá vedy a inovácie a činnosti v oblasti vytvárania sietí zamerané na lepšie prepojenie príslušných iniciatív na regionálnej a vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ.

D. ŠIROKÁ INKLUZÍVNOSŤ A PRÍSTUP K EXCELENTNOSTI

25. VYMEDZUJE prvok „inkluzívnosť“ ako širokú, rodovo vyváženú a nediskriminačnú účasť výskumných pracovníkov a vnútroštátnych a regionálnych aktérov, ako aj zainteresovaných strán v oblasti výskumu a inovácie, na činnostiach EVP v celej Európe s cieľom plne aktivovať a využívať potenciál EVP prispievať k plneniu regionálnych, vnútroštátnych a európskych politických cieľov prostredníctvom cielených opatrení na vnútroštátnej úrovni a/alebo na úrovni EÚ s cieľom podporiť otvorenosť a inkluzívnosť sietí spolupráce a uľahčiť ich dosiahnutie, ako aj znížiť fragmentáciu a rozdiely medzi členskými štátmi a v rámci nich.
26. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby iniciatívu EURAXESS, ako pilotné opatrenie EVP na podporu inkluzívnosti v rámci EVP, transformovali na platformu pre talenty v EVP, ktorá umožní odstrániť existujúce prekážky brániace vyváženým modelom mobility prostredníctvom podpory výskumných pracovníkov v ich kariérnom rozvoji v rámci EVP, prepojenia výskumných pracovníkov a inštitúcií, zlepšenia zamestnateľnosti a prijímania talentov a programov mobility.

27. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby spoločne vypracúvali a vykonávali opatrenia EVP, ktoré sa venujú hlavným výzvam s cieľom podporiť širokú inkluzívnosť, a to v úzkej spolupráci so zainteresovanými stranami EVP. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby sa dohodli na prioritných opatreniach ako súčasti politického programu EVP na rok 2021 vrátane opatrení v týchto oblastiach:

- i. **Cirkulácia mozgov:** OPÄTOVNE ZDÔRAZŇUJE, že fenomén „úniku mozgov“, ktorý má korene v rôznych sociálno-ekonomických faktoroch na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni, stále predstavuje veľkú výzvu v členských štátoch a pre členské štáty a prispieva k rozdielom v oblasti výskumu a inovácie v rámci EÚ. UZNÁVA, že geografická aj medzisektorová mobilita výskumných pracovníkov je kľúčovým rozmerom nového EVP pre zabezpečenie výsledkov na svetovej úrovni. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby monitorovali a odporúčali opatrenia na riešenie nevyváženej cirkulácie mozgov vrátane systému odmeňovania, modelu mobility, podmienok zamestnávania, politik sociálneho zabezpečenia, prenosnosti grantov a dôchodkov, ako aj medzisektorovej mobility výskumných pracovníkov.
- ii. **Rodová rovnosť:** s veľkým znepokojením PRIPOMÍNA, že pretrváva výrazná rodová nerovnováha, ktorá Európe bráni v tom, aby naplno využívala svoj systém výskumu a inovácie, ktorého cieľom je dosiahnuť excelentnú úroveň, a VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby sa znovu zamerali na rodovú rovnosť a uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti, a to aj prostredníctvom nástroja plánov rodovej rovnosti a začlenenia rodového rozmeru do obsahu výskumu a inovácií. VYZÝVA členské štáty a organizácie financujúce výskum, aby pokračili v opatreniach, ktoré majú zabezpečiť, aby pridelovanie finančných prostriedkov na výskum nebolo ovplyvnené rodovými predsudkami;

- iii. **Riadenie vedy:** UZNÁVA rastúcu potrebu profesionalizácie riadenia vedy v organizáciách vykonávajúcich výskum a poskytujúcich financovanie, a to aj prostredníctvom digitálnych zručností, s cieľom zlepšiť ich schopnosť zapájať sa do sietí spolupráce, ktoré pôsobia v celom EVP; VYZÝVA Komisiu, aby začala pilotné opatrenie pre celoeurópsky program vytvárania sietí pre manažérov v oblasti vedy vrátane manažérov výskumných infraštruktúr, a BERIE DO ÚVAHY pridanú hodnotu spolupráce medzi poskytovateľmi odbornej prípravy v oblasti riadenia vedy, a to aj v rámci sektora vysokoškolského vzdelávania, s cieľom vypracovať programy a usmernenia v oblasti riadenia vedy.
- iv. **COST:** UZNÁVA nástroj COST ako významný nástroj výskumu a inovácie a vstupný portál do EVP, ktorý podporuje európsku a medzinárodnú spoluprácu v oblasti výskumu, a to aj prostredníctvom inkluzívnosti a prístupu zdola nahor; VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby posilnili úlohu nástroja COST ako hlavného nástroja na vytváranie sietí v EVP prostredníctvom spájania a posilňovania postavenia najmä mladých výskumných pracovníkov a ich udržiavania vo vede a podporovali voľný pohyb vedcov vrátane rozvoja kariéry vo výskume, a najmä podpory účasti krajín európskeho susedstva, napr. prostredníctvom škôl odbornej prípravy v rámci nástroja COST a mechanizmov krátkodobej mobility.

IV. ĎALŠIE KROKY

28. VYZÝVA budúce predsedníctva Rady EÚ a Komisiu, aby organizovali pravidelné politické dialógy na podporu investícií a reforiem zameraných na vplyv na vnútroštátnej a regionálnej úrovni a mobilizácie všetkých zdrojov financovania a dostupných nástrojov na podporu politiky na európskej úrovni, a to aj prostredníctvom ministerských konferencií EVP aspoň raz za dva roky s cieľom formovať ďalšie opatrenia na vykonávanie politického programu EVP a zhodnotiť vývoj a úspechy súčasných opatrení EVP.

29. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby v roku 2021 vypracovali politický program EVP a model viacúrovňového riadenia s cieľom realizovať nový EVP, ktorého súčasťou bude rozvoj a vykonávanie opatrení EVP, a v ktorom sa ZOHLADNIA prvky súvisiace s riadením v oznámení Komisie o EVP, Pakte pre výskum a inováciu v Európe a Fóre EVP pre transformáciu. ZDÔRAZŇUJE, že vývoj nového modelu riadenia by sa mal riadiť týmito zásadami:

- **Inkluzívnosť:** Zapojenie všetkých členských štátov vrátane regionálnych orgánov, Európskeho výboru regiónov, zainteresovaných strán v oblasti výskumu a inovácie a prípadne občianskej spoločnosti.
- **Účinnosť:** Vymedzenie zjednodušených procesov riadenia vhodných na rozvoj a vykonávanie opatrení EVP prostredníctvom stanovenia spoločných cieľov a rozhodovania o krokoch potrebných na vykonávanie iniciatív EVP pri zohľadnení príslušných sektorových politík.
- **Súdržnosť:** Snaha o intenzívnejšie výmeny a spoluprácu na úrovni regiónov, štátov a EÚ s cieľom riešiť štrukturálne otázky, ktoré patria do rámca politiky výskumu a inovácie, i tie, ktoré sú nad jej rámec.
- **Efektívnosť:** Prepojenie s navrhovaným strategickým plánovaním programu Horizont Európa s cieľom zlepšiť zosúlad'ovanie politík a opatrení v oblasti výskumu a inovácie v počiatočnej fáze, čím sa rozširuje rozsah a vplyv opatrení na úrovni štátov a EÚ v oblasti výskumu a inovácie.
- **Prístup založený na faktoch:** V úzkej spolupráci s Komisiou podpora preskúmania monitorovacieho systému EVP vrátane jeho ukazovateľov a postupov podávania správ BERÚC DO ÚVAHY návrh Komisie na vytvorenie ročnej hodnotiacej tabuľky EVP a snaha poskytnúť technickú a odbornú pomoc členským štátom pri zlepšovaní vnútroštátnych monitorovacích činností EVP a ich prepojení s európskym semestrom a pri zavádzaní ich plánov na podporu obnovy a odolnosti.
- **Relevantnosť:** Stanovenie priorít na základe politík, okrem iného prostredníctvom primeranej úlohy Rady, ako aj diskusií o smerovaní v rámci pravidelných ministerských konferencií v oblasti EVP, na ktorých sa podľa potreby zúčastnia zainteresované strany a partneri mimo členských štátov.

30. VYZÝVA ERAC, aby poskytol poradenstvo v súvislosti s otázkou, či a do akej miery by na realizáciu „nového EVP“ mohli byť potrebné legislatívne opatrenia a odporúčania Rady.
 31. VYZÝVA nadchádzajúce portugalské predsedníctvo, aby pokročilo v téme „kariéra vo výskume“, a Komisiu, aby na tento účel predložila konkrétne návrhy týkajúce sa EVP.
-